

■ AUTA

Pokles odbytu škodovek se v lednu zpomalil

Odbyt vozů z koncernu Volkswagen se v lednu meziročně snížil o 1,4 procenta na 824 800 vozů. Pokles se tak zpomalil z prosincových 3,2 procenta. Zpomalil i propad prodejů české Škody Auto – z 17,8 na 12,4 procenta. Česká dceřiná firma německého koncernu v lednu dodala zákazníkům 76 400 vozů. Automobilky po celém světě bojují s propadem poptávky kvůli pandemii koronaviru.

■ ZÁBAVNÍ PRŮMYSL

Walt Disney skončil díky streamování v zisku

Americká mediální společnost Walt Disney se v prvním fiskálním čtvrtletí vymanila ze ztráty a vykázala čistý zisk 29 milionů dolarů. V meziročním srovnání je to sice pokles o 99 procent, ale analytici počítali se ztrátou. Tržby firmy od října do konce prosince klesly o 22 procent na 16,2 miliard dolarů. V době, kdy jsou zavřená kina i zábavní parky, se daří streamovacím službám, zejména Disney+. Ta měla 2. ledna už skoro 95 milionů předplatitelů.

■ HDP

Pokles norské ekonomiky byl nejhorší za 75 let

Hrubý domácí produkt Norska loni klesl o 2,5 procenta. Podle místního statistického úřadu to byl zřejmě nejhorší výsledek od konce druhé světové války. Dopady koronavirové krize se však této skandinávské zemi dařilo zvládat lépe než jiným evropským státům. Třeba ekonomika EU klesla loni o 6,4 procenta. Čísla, která statistici zveřejnili, jsou údaj o výkonu „pevninské“ ekonomiky bez těžby ropy a plynu na mořských plošinách.

■ ROPNÝ PRŮMYSL

Zisk Rosněfti loni klesl o skoro 80 procent

Ruský ropný gigant Rosněft se ve čtvrtém čtvrtletí vrátil do zisku a signalizoval, že za letošní rok vyplatí dividendu. Čistý zisk činil 324 miliard rublů (92,6 miliardy korun) po ztrátě 64 miliard rublů ve třetím kvartálu. Za celý rok vlivem pandemie, která snížila poptávku po pohonných hmotách, největšímu těžáři ropy v Rusku klesl zisk o 79 procent na 147 miliard rublů.

Řídil zdravotnický byznys Penty. Teď jeden z partnerů ve skupině končí

Adam Kotrbatý
adam.kotrbaty@economia.cz

Změny v nejvyšším vedení Penty loňským „upozaděním“ spoluzakladatele Jaroslava Haščáka neskončily. Jedna z největších střevoevropských investičních skupin v pátek oznámila, že ji do konce roku opustí dosavadní partner Eduard Maták, který řídí pro firmu stěžejní zdravotnický byznys. Na rozdíl od Haščáka nebude Maták nadále ani spolujednatel firmy. Naopak třemi novými partnery Penty se stanou Francouz Fabrice Dumontheil, Čech Václav Jirků a Slovák Marián Slivovič.

Maták do nejvyššího vedení přišel v roce 2011 po devíti letech práce ve firmě. Právě dlouholetým angažmá nyní svůj konec odůvodňuje. „Rozhodl jsem se, že po dvaceti letech aktivního řízení projektů Penty je čas na změnu,“ prohlásil Maták.

Odchody partnerů Penty nejsou příliš časté. Naposledy skupinu zcela opustil Martin Kúšik, který se v roce 2013 vydal budovat vlastní byznys. Dnes mu patří například síť obchodů se sportovním oblečením Sportisimo.

S Matákem odchází z vedení Penty člověk, který měl blízko k Haščákovu. Společně se starali o zdravotnický byznys a objevili se například i na fotografii z oslav odsouzeného slovenského podnikatele Mariana Kočnera, které loni zveřejnila slovenská média. Tiskový mluvčí Penty Ivo Mravínac nicméně odmítl, že by Matákův konec v Pentě souvisel s nedávným děním kolem Haščáka.

Haščák se z řízení společnosti stáhl poté, co jej začátkem prosince zadržela policie. Slovenské úřady

podnikatele viní z uplácení bývalého šefa slovenské kontrarozvědky Lubomíra Arpáše. Zakladatel Penty mu měl zaplatit 194 tisíc eur za fiktivní poradenské služby. Podle policie šlo ve skutečnosti o odměnu za prodej nahrávky z kauzy Gorila, která se týká podezření z uplácení vysokých slovenských politiků a úředníků Pentou v letech 2005 a 2006. Haščák obvinění od počátku odmítá. Ve vazbě strávil asi měsíc. V lednu o jejím ukončení rozhodl slovenský Nejvyšší soud.

Penta působí v 10 evropských zemích. Její tržby v roce 2019 přesáhly v přepočtu 180 miliard korun, čistý zisk činil lehce pod sedm miliard. Celková aktiva firmy mají hodnotu v přepočtu necelých 300 miliard korun. Kromě zdravotnictví se Penta angažuje i v realitách nebo sázkovém byznysu. V Česku například provozuje síť lékáren Dr. Max či sázkovou kancelář Fortuna. V Česku patří k největším developerům. Známé jsou například její pražské projekty nové čtvrti u Masarykova nádraží podle návrhu studia britské architektky Zahy Hadid nebo rozsáhlá přestavba areálu bývalého Nuselského pivovaru.

Penta peníze do firem investuje prostřednictvím svého fondu. Ten je hlavním nástrojem, kterým vlastníci zhodnocují finance. Správu portfolia ale vykonává skrze manažerské společnosti sídlící zejména v Praze, Bratislavě a ve Varšavě. Maták se stahuje z obou struktur.

Zcela však vazby na Pentu nezpřetrhá. „Budu se zdravotnickým firmám věnovat z pozice člena dozorčí rady,“ říká Maták. Zůstat by měl například v dozorčí radě slovenské zdravotní pojišťovny Důvěra nebo tamní síť nemocnic Svět zdraví. Firma by jej také měla vyplatit prostřednictvím podílu na některých společnostech z hol-

Eduard Maták (50)

Slovenský byznysmen absolvoval Fakultu financí Univerzity Matěje Bella v Banské Bystrici. Od roku 2002 pracoval v Pentě, v lednu 2011 se stal jejím partnerem. Ve skupině měl mít podle informací HN minoritní podíl mezi jedním až dvěma procenty. Jeho zaměřením bylo zdravotnictví, které je největším byznysem firmy na Slovensku. Penta vlastní například nemocnice, zdravotní pojišťovnu Důvěra, síť lékáren Dr. Max nebo laboratoře Alpha Medical.

Foto: Profimedia

6 partnerů

bude od příštího roku řídit firmu ze skupiny Penta. Manažerská struktura bude vlastněná Markem Dospivou, Jozefem Oravkinem, Iainem Childem, Fabricem Dumontheilem, Václavem Jirků a Mariánem Slivovičem.

dingu. O jaké konkrétní podniky by mělo jít, Mravínac nechťel s odkazem na probíhající jednání prozradit. Podle informací HN a slovenského Denníku N však jsou ve hře právě dvě již zmíněné zdravotnické firmy.

S odchodem dlouholetého byznysmena by se nijak neměl měnit plán Penty na prodej části jejího zdravotnického byznysu. Penta již delší dobu hledá strategického partnera, který by koupil minoritní podíl v jejích nemocnicích. Odpovědnost za tento projekt mu zůstane i po povýšení do čela společnosti na Václavovi Jirků. Ten bude také řídit zdravotnický byznys Penty. Převzme tak agendu, která dosud spadala pod Matáka. Zatímco ten měl blízko k Haščákovu, Jirků má

vazby na českého spolujednatel Penty Marka Dospivu. Jeho první manželkou byla Dospivova sestra.

Další z nových partnerů Francouz Dumontheil je finančním ředitelem skupiny. Zodpovídá za strategické finanční řízení a IT strategii. Třetí nováček, Slovák Slivovič, bude zastřešovat investice v bankovníctví, ve firmě vyrábějící hliník Slovalco nebo v českých a slovenských médiích. Penta vlastní například českého vydavatele regionálních deníků Vltava Labe Media nebo slovenské vydavatelství deníku SME Petit Press.

Na rozdíl od Matákovy konce Mravínac uvádí, že souvislost mezi nástupem trojice nových tváří a Haščákovým koncem existuje. „Pan Haščák byl důležitým straté-

gem, proto po jeho odchodu z řídicích pozic muselo dojít ke změnám,“ komentoval Mravínac.

Motivace byla také finanční. Pentě zůstaly volné peníze z dosavadního Haščákovu podílu na zisku manažerských firem. V ní partneři vydělávají peníze pouze prostřednictvím podílu na zisku jednotlivých jimi spravovaných projektů. Ostatní partneři se po jeho stažení dohodli, že si je neponechají, ale rozdělí je zmíněné trojici vysokých manažerů. Jirků, Dumontheil ani Slivovič nicméně budou pouze ve vlastnické struktuře manažerských společností. Nestanou se spoluvlastníky investičního fondu, Penta také nečekává, že by do skupiny vložili vlastní finance.

Chybějící miliarda ohrožuje renovace stovek budov

Adam Kotrbatý
adam.kotrbaty@economia.cz

Víc už přidat nemůžeme, vzkazuje ministerstvo pro místní rozvoj bytovým družstvům a společenstvím vlastníků jednotek. Ty jej žádaly o navýšení dotací na zateplování nebo výměnu oken. Stovkám investorů tak hrozí, že na dotace nedosáhnou a budou muset své projekty odložit nebo zastavit. V poslední dotační výzvě je nyní asi o miliardu méně, než by bylo třeba k uspokojení všech zájemců. Ministerstvo další navýšení odmítá kvůli nedostatku peněz z Evropské unie, která program financuje.

Družstva i sdružení vlastníků (SVJ) si stěžují, že peněz není dost kvůli předchozím škrtům v programu. Úřad v minulosti snížil celkovou výši dotací na úsporné renovace z 16,9 miliardy korun na 9,5 mi-

liardy. „Ke snížení částky došlo z toho důvodu, že se ukázal poměrně malý zájem o dotace na energeticky úsporné renovace budov,“ říká mluvčí ministerstva Vilém Frček.

Peníze proto přešly na jiné projekty, aby Česko případně nevyčerpané prostředky nemuselo vracet zpět do Bruselu. „Bohužel finanční prostředky nyní již v rámci programu nejsou k dispozici,“ doplňuje Frček, proč není možné stávající objem peněz navýšit.

Ministerstvo spustilo poslední fázi programu pro mimopražské budovy v roce 2018. Po dvou navýšeních do ní nakonec vložilo 5,5 miliardy korun. Během prvního roku však podle údajů úřadu požádalo pouze 438 projektů o dotace za miliardu. „Příprava každého projektu znamená stovky hodin práce, počínaje projednáním záměru v každém SVJ až po uzavření smlouvy s dodavatelem,“ zdůvodňuje ředitel Stavebního bytového družstva Třebíč

325 projektům

hrozí, že nebudou moci uskutečnit plánované renovace, protože na ně v dotačním programu ministerstva pro místní rozvoj nezbudou peníze.

Zdeněk Veškra, proč žádosti o dotaci často dorazily až na poslední chvíli. Dodává, že když v listopadu žádal o dotaci na dalších pět projektů, nic nenavědčovalo, že by na ně neměly zůstat peníze.

V listopadu minulého roku, kdy končila možnost o dotaci požádat, zbývalo volných asi půl miliardy korun. Poslední měsíc ale přišly na ministerstvo žádosti na dalších 478 projektů za téměř 1,5 miliardy korun. Kvůli tomu zůstalo „pod čarou“ 325 projektů.

Zatím není jasné, kolik z nich na dotaci skutečně nedosáhne. Program se teprve vyhodnocuje. „V této chvíli jsme ve fázi, kdy máme uzavřené smlouvy o dílo s jednotlivými dodavateli, kteří čekají na zahájení, a de facto nemáme zajištěné financování,“ říká Veškra. Pokud peníze nesežene, bude muset projekty zrušit.

To by pocítily i firmy, které se renovacím věnují. Například spo-

lečnost Baumit má ze zateplování budov přibližně polovinu tržeb. Ty v jejím případě činily v roce 2019 přes 1,4 miliardy korun. Právě na zateplování přitom vidí vliv jednotlivých dotačních programů. „Když v roce 2011 vrcholil původní program Zelená úsporám, tak zateplování činilo až dvě třetiny obrátu. Původní Zelená úsporám byla velmi atraktivní, o pozdější programy už byl nižší zájem, jelikož je investoři nevnímali jako tak významnou podporu,“ říká generální ředitel Baumitu Pavel Med.

V úsporných renovacích, pod něž kromě zmíněného zateplování nebo výměny oken spadá například i výměna kotlů, se proto čí desítky miliard korun ročně. „Pokud bychom sečetli veškeré dotační programy, tak při vynaložených deseti miliardách korun ročně mohou vyvolat investice ve výši asi 35 miliard,“ uvádí Petr Holub, ředitel organizace Šance pro budovy,

která v Česku prosazuje ekologicky šetrné stavebnictví.

Ministerstvo pro místní rozvoj odkazuje družstva a SVJ, která dotaci kvůli nedostatku peněz nedostanou, na další fázi programu Nová zelená úsporám. Tu spravuje ministerstvo životního prostředí. Problém je, že zatím nejsou známe podmínky ani termín spuštění programu, což nejistotu zvyšuje. Není zřejmé, zda své plány nebudou muset přepracovat, což by práce opět zdrželo. „Ministerstvo také musí vyřešit financování. Zatím věří, že program zafinancuje z takzvaného Fondu obnovy, který přichystala EU kvůli pandemii koronaviru, ale to není jisté,“ prohlásil Holub.

Ministerstvo životního prostředí uvedlo, že detaily pokračování Nové zelené úsporám představí zhruba v polovině roku. Podmínky včetně toho, kolik bude na program vyčleněných peněz, oznámí úřad během jarních měsíců.